

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu – BDP in več: Merjenje napredka v svetu, ki se spreminja

COM(2009) 433 konč.

(2011/C 18/11)

Poročevalec: **g. ZBOŘIL**

Evropska komisija je 20. avgusta 2009 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu – BDP in več: merjenje napredka v svetu, ki se spreminja

COM(2009) 433 konč.

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 25. februarja 2010.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 462. plenarnem zasedanju 28. in 29. aprila 2010 (seja z dne 29. aprila) s 168 glasovi za, 3 glasovi proti in 6 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1. EESO pozdravlja sporočilo Komisije z naslovom *BDP in več: merjenje napredka v svetu, ki se spreminja*, in pobude, ki jih povzema. Odbor ugotavlja, da smo zdaj šele v prvi fazi tega procesa in da izbira pravih instrumentov in meril ter njihova vključitev v vodenje glavnih politik in strategij še zdaleč ne bo enostavna.

1.2. Pred Komisijo je zelo zahtevna naloga priprave pilotne različice izčrpnega okoljskega indeksa. Kot kaže, bo ta indeks agregatni, kar pomeni, da bo treba upoštevati ravnotežje med vplivi vseh elementov okolja. Oblikovanje indeksa bi moralo že od začetka potekati v posvetu z zainteresiranimi stranmi.

1.3. Sestavljanje izčrpnega indeksa kakovosti življenja in socialne kohezije bo še bolj težavno. Ker so pilotni projekti bistvenega pomena za to področje, ki bi ga morala Komisija postaviti v središče celotnega projekta, bi morala Komisija začeti nemudoma izvajati te projekte.

1.4. Dolgoročno gibanje temeljnih parametrov je za pripravo strategije in politik zelo pomembno, zato bi bilo treba parametre, ki bodo spremljani v realnem času, izbrati glede na ta vidik. Odzivanje na ugotovljene spremembe mora biti premišljeno in pravočasno.

1.5. Sistem bi moral tudi takrat, ko gre za celotno Unijo, še naprej temeljiti na zbiranju in vrednotenju podatkov na nacionalni ravni, ki pa bi bila organizirana v sklopu dobro opre-

ljene in poenotenega okvira Skupnosti, in na preoblikovanju teh podatkov v kazalnike in parametre. Če želimo zmanjšati nesoglasja pri razlaganju nekaterih instrumentov ter tveganja, ki iz tega izhajajo, mora njihovo vrednotenje temeljiti na skupnem in celostnem pristopu.

1.6. Pri ocenjevanju trajnostnega razvoja gre za ugotavljanje trendov na dveh glavnih področjih: 1) ocenjevanje sposobnosti obremenitve in 2) ocenjevanje razvoja pri upravljanju družbe. V to smer gresta tudi predloga v sporočilu Komisije (kazalnik trajnostnega razvoja in spremljanje mejnih vrednosti onesnaževal), kar EESO pozdravlja.

1.7. EESO pozdravlja tudi prizadevanja Komisije za razširitev nacionalnih računov na okoljska in družbena vprašanja. Pravni okvir za okoljske bilance naj bi bil predlagan na začetku leta 2010. Družbeni kazalniki v nacionalnih računih se trenutno še ne uporabljajo v polni meri. Pričakujemo lahko, da se bo potreba po uporabi teh kazalnikov povečala, ko bo natančneje opredeljen celovit in povezan pristop k merjenju in vrednotenju napredka v spreminjajočem se svetu.

1.8. Proces sprememb v pripravi ne bo niti kratek niti enostaven. Zato bi bilo treba posebno pozornost nameniti analitični pripravi in proučitvi posameznih instrumentov ter se pri tem opreti na raziskave o njihovem medsebojnem učinkovanju in temeljito posvetovanje z zainteresiranimi stranmi, da bi bilo mogoče te spremembe lažje sprejeti v širšem mednarodnem okviru.

1.9. Pri nadaljevanju dela in načrtovanju prihodnjih korakov bo treba izkoristiti vsa razpoložljiva dognanja in projekte. Pri tem mora biti odločilno merilo čim večja objektivnost, pa tudi ohranitev neodvisnosti statističnih podatkov ter zahtev glede kakovosti, ki se nanje nanašajo. EESO je pripravljen sodelovati pri ocenjevanju potrebnih sprememb in se zavzemati, da bodo sprejete tudi v civilni družbi.

1.10. Komisija mora določiti časovni raspored in roke za izvedbo raznih elementov tega sistema. Predvsem se mora zavzemati za vključitev nekaterih novih meril v novo strategijo za leto 2020 in v strategijo trajnostnega razvoja. Cilj tega je, da bi v letu 2011 imeli okvir, ki bi za potrebe svetovnega vrha o trajnostnem razvoju, ki ga je Organizacija združenih narodov sklicala za leto 2012, omogočal pripravo jasnih predlogov za primerljive ukrepe na svetovni ravni.

2. Uvod

2.1 Bruto domači proizvod (BDP) je najbolj poznano merilo makroekonomske aktivnosti (BDP = zasebna poraba + naložbe + javna poraba + (izvoz – uvoz)). Okvir in pravila za izračun BDP so določeni v Evropskem sistemu nacionalnih računov, ki je v veliki meri združljiv s Sistemom nacionalnih računov ZN. BDP je postal standardna referenčna vrednost za oblikovalce politik po vsem svetu in se široko uporablja v javnih razpravah. BDP seštevata dodano vrednost vseh gospodarskih aktivnosti, ki temeljijo na denarju. Opira se na jasno metodologijo, ki omogoča primerjave v času ter med državami in regijami.

2.2 BDP zdaj velja tudi za pokazatelja celotne razvitosti družbe in napredka na splošno, vendar ne meri učinkovito okoljske trajnosti ali socialne vključenosti, zato je treba te omejitve upoštevati, ko se uporablja v analizah in razpravah o politikah. Aktualni pregled teh omejitev je podan v delu Stiglitz/Sen/Fitoussi (2008), Komisija za merjenje gospodarske storilnosti in družbenega napredka (http://www.stiglitz-sen-fitoussi.fr/documents/Issues_paper.pdf).

2.3 O tem vprašanju že približno deset let poteka razprava na več ravneh, oktobra 2008 pa je EESO sprejel mnenje na lastno pobudo⁽¹⁾, ki pojasnjuje in razlaga trenutne usmeritve na področju raziskav ter podpira prizadevanja za iskanje dopolnilnih kazalnikov, ki bodo omogočali celovitejše prikazovanje napredka človeške družbe.

2.4 Sporočilo, ki je obravnavano v tem dokumentu, določa različne ukrepe, ki jih je mogoče sprejeti v kratkoročnem ali srednjeročnem obdobju. Splošni cilj je razviti kompleksnejše kazalnike, ki zagotavljajo zanesljivejšo bazo znanja, da bi lahko izboljšali kakovost javne razprave in sprejemanja odločitev. Komisija namerava z namenom razvoja kazalnikov, ki bi bili mednarodno priznani in uporabljani, sodelovati z zainteresiranimi stranmi in partnerji.

3. Povzetek sporočila Komisije

3.1 Komisija predlaga izvajanje naslednjih petih ukrepov, ki bodo lahko pregledani in dopolnjeni v okviru pregleda, načrtovanega v letu 2012.

3.2 **Dopolnjevanje BDP z okoljskimi in socialnimi kazalniki:** kazalniki, ki pomembna vprašanja povzemajo z eno samo številko, so bistveno komunikacijsko orodje. BDP ter stopnji brezposelnosti in inflacije so dobri primeri tovrstnih zgoščenih kazalnikov. Vendar njihov namen ni odražati, kakšno je stanje na področjih okolja in socialne neenakosti. Komisija zato namerava razviti izčrpen okoljski indeks in izboljšati kazalnike o kakovosti življenja.

3.2.1 **Izčrpen okoljski indeks:** tak indeks zaenkrat ne obstaja. Potencialna kandidata na tem področju sta ekološka in ogljikova sled, vendar imata oba omejeno področje uporabe (Ogljikova sled se nanaša izključno na izpuste toplogrednih plinov. Ekološka sled izključuje nekatere vplive, zlasti vplive na vodo. Vendar jo Komisija skupaj z drugimi kazalniki kljub temu preskuša z namenom spremljanja Tematske strategije o trajnostni rabi naravnih virov in Akcijskega načrta za biotsko raznovrstnost). Službe Komisije nameravajo pilotno različico indeksa obremenitve okolja predstaviti v letu 2010. Indeks bo zajemal glavne točke okoljske politike:

— podnebne spremembe in rabo energije,

— naravo in biotsko raznovrstnost,

— onesnaženje zraka in vplive na zdravje,

— rabo in onesnaževanje vode,

— nastajanje odpadkov in rabo virov.

3.2.2 **Kakovost življenja in blaginja:** dohodki, javne službe, zdravje, prosti čas, bogastvo, mobilnost in čisto okolje so sredstva za doseganje in ohranjanje teh ciljev. Komisija je izvedla študije o izvedljivosti kazalnikov blaginje in o krepitvi moči potrošnikov, v sodelovanju z OECD pa tudi študije o dojemanju blaginje.

3.3 **Informacije za sprejemanje odločitev skoraj v realnem času:** BDP in podatki o brezposelnosti se pogosto objavijo v nekaj tednih po koncu obdobja, ki ga obravnavajo, kar omogoča sprejemanje odločitev skoraj v realnem času. Podatki o okolju in družbi pa so v številnih primerih prestari, da bi zagotavljali operativne informacije, npr. o kakovosti zraka in vode ali o delovnih vzorcih, tj. o elementih, ki se hitro spreminjajo.

⁽¹⁾ UL C 100, 30.4.2009, str. 53.

3.3.1 Komisija si bo zato prizadevala izboljšati pravočasnost okoljskih in socialnih podatkov, da bi dosegla boljše obveščeno oblikovalcev politik v EU. Na podlagi določb direktive INSPIRE (Direktiva 2007/2/ES) in sistema GMES (globalno nadzorovanje okolja in varnosti (Global Monitoring for Environment and Security); glej COM(2009)223 konč.) lahko sateliti, avtomatske merilne postaje in internet vedno bolj omogočajo **spremljanje okolja v realnem času**.

3.3.2 Kjer je to mogoče, **se bo pravočasnost socialnih podatkov** izboljšala, npr. z novim Evropskim sistemom socialnih statističnih modulov raziskav.

3.4 **Natančnejše poročanje o porazdelitvah in neenakostih:** socialna in ekonomska kohezija sta splošna cilja Skupnosti. Obstoječi podatki iz nacionalnih računov, npr. o dohodkih gospodinjstev, ali iz socialnih raziskav, kot je EU-SILC (statistika Evropske unije o dohodku in življenjskih pogojih), že omogočajo analizo ključnih vprašanj glede porazdelitve.

3.5 **Razvijanje evropskega kazalnika trajnostnega razvoja:** kazalniki trajnostnega razvoja EU (glej Eurostatovo knjigo statistik „Measuring progress towards a more sustainable Europe – 2007“) so bili opredeljeni v sodelovanju z državami članicami in so prikazani v poročilu o stanju, ki ga Komisija pripravi vsaki dve leti. Vendar to orodje za spremljanje ne zajema nedavnega dogajanja na pomembnih področjih, ki jih uradna statistika še ne pokriva dovolj dobro (kot so trajnostna proizvodnja in potrošnja ali vprašanja upravljanja).

3.5.1 Zato Komisija skupaj z državami članicami proučuje možnosti za **razvoj kazalnika trajnostnega razvoja**. Ta kazalnik, ki bi temeljil na vseh kazalnikih trajnostnega razvoja EU, bi lahko vključeval tudi druge javno dostopne količinske informacije in informacije o kakovosti.

3.5.2 Glavni cilj strategije trajnostnega razvoja je spoštovanje omejitev naravnih virov planeta. Sem spada omejena zmožnost narave zagotavljati obnovljive vire in absorpcijo onesnaževal. „Območja tveganja“ je treba poznati, preden so dosežene dejanske prelomne točke. Zato bo treba **določiti in redno posodabljanje mejne vrednosti za ključna onesnaževala in obnovljive vire**, in sicer tako, da bodo lahko udeleženci političnih razprav o tem obveščeni in da bo mogoče podpreti postavljanje ciljev ter ocenjevanje politik.

3.6 **Razširitev nacionalnih računov na okoljska in družbena vprašanja:** Evropski sistem nacionalnih računov je glavno orodje, na katerega se opira gospodarska statistika EU in tudi številni drugi gospodarski kazalniki, predvsem BDP. Evropski svet je junija 2006 v svojih sklepnih ugotovitvah pozval EU in njene članice k razširitvi nacionalnih računov na ključne vidike trajnostnega razvoja. Komisija bo poskrbela, da bo ta naloga upoštevana pri prihodnjih pregledih mednarodnega

Sistema nacionalnih računov in Evropskega sistema računov. Dolgoročneje se pričakuje, da bo enotnejše okoljsko, socialno in gospodarsko računovodstvo zagotovilo temelje za nove zgoščene kazalnike.

3.6.1 **Enotne okoljsko-gospodarske bilance:** Komisija je svojo prvo strategijo o „ekoloških bilancah“ predstavila leta 1994 v sporočilu COM(1994) 670. Od takrat so Eurostat in države članice – v sodelovanju z ZN in OECD – razvili in preskusili računovodske metode, več držav članic pa zdaj redno dobavlja prve nize okoljskih računov. Kot naslednji korak bi lahko bili vzpostavljeni fizični okoljski računi rabe energije, nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi ter denarni računi za subvencije, povezane z okoljem. Na začetku leta 2010 Komisija načrtuje predlog pravnega okvira za okoljske bilance, da bi s tem zagotovila primerljivost teh računov.

3.6.2 **Povečanje rabe obstoječih socialnih kazalnikov iz nacionalnega računovodstva:** evropski sistem računov že vključuje kazalnike, ki poudarjajo družbena vprašanja, kot sta razpoložljivi dohodek gospodinjstev in prilagojeni znesek razpoložljivega dohodka, ki upošteva razlike v sistemih socialnega varstva različnih držav.

4. Splošne ugotovitve

4.1 Skladnejše merjenje človekovega razvoja je vprašanje, ki ga oblikovalci politik in javnost spremljajo z vse večjim zanimanjem. Zato je treba najti nove pristope, s katerimi bi pokazali, kako najti ravnotežje med demografskimi spremembami in gospodarskim razvojem človeštva ter omejitvami planeta in njegovih virov.

4.2 V današnjem vse bolj kompleksnem družbenem okolju so za merjenje napredka nujno potrebni ti novi pristopi in metode, da lahko bolje izoblikujemo strateško vizijo družbe, med katere sodi tudi EU. Ti pristopi in metode so denimo pomembni za prikaz stanja virov, potrebnih za doseganje strateških ciljev, zlasti trajnostnega razvoja, kar je med drugim odvisno tudi od učinkovitega varovanja okolja in gospodarne rabe vseh virov.

4.3 Pomembno področje je tudi oblikovanje glavnih politik Skupnosti, ki morajo upoštevati vse merljive učinke in posledice ter njihovo medsebojno delovanje, seveda pa tudi področje ocenjevanja izvajanja teh politik.

4.4 EESO zato pozdravlja sporočilo Komisije z naslovom *BDP in več: merjenje napredka v svetu, ki se spreminja*, in pobude, ki jih povzema. Čeprav se številni projekti in aktivnosti že izvajajo, Odbor poudarja, da smo zdaj šele v prvi fazi tega procesa in da izbira pravih instrumentov in meril ter njihova vključitev v vodenje glavnih politik in strategij še zdaleč ne bo enostavna.

4.5 Če želimo, da so instrumenti učinkoviti, morajo biti čim bolj preprosti in obvladljivi, zainteresirane strani pa jih morajo tudi sprejeti. Instrumenti, ki jih uporabniki ne vzamejo v celoti za svoje in niso splošno sprejeti, ne morejo prinesiti pričakovanih rezultatov. Za to, da bo vsak nov instrument sprejet kot merilo napredka, bo očitno potrebnega še nekaj časa. Instrumenti ne bi smeli biti sami sebi namen, zato bi bilo treba rabo katerega koli instrumenta, ki se izkaže za neučinkovitega, opustiti.

4.6 Očitno je, da gre razvoj od preprostejšega h kompleksnejšemu, vendar pa kompleksnost ne bi smela prevladati nad pričakovanimi koristmi. Sistem bi moral tudi takrat, ko gre za celotno Skupnost, še naprej temeljiti na tem, da zbiranje in vrednotenje podatkov ter njihovo preoblikovanje v kazalnike in parametre poteka na nacionalni ravni, a je hkrati organizirano v sklopu dobro opredeljenega in poenotnega okvira Skupnosti.

4.7 Združevanje parametrov za celotno Skupnost bi tako moralo omogočiti sprejemanje usklajenih in združljivih strategij in politik tako na nacionalni ravni kot na ravni Skupnosti, pri tem pa bi bilo treba dosledno uporabljati načeli subsidiarnosti in sorazmernosti. Na ravni Skupnosti bo vnovič posebej pomembno ravnati v skladu z ugotovljenimi trendi, izbrani instrumenti pa bodo morali omogočati, da se še tako šibki opozorilni znaki potencialno nevarnih sprememb prepoznajo zanesljivo in dovolj vnaprej.

4.8 Kljub znanim pomanjkljivostim je BDP še vedno edinstven agregatni instrument, ki se hitro odziva na razne dogodke. Novi instrument, ki si ga prizadevamo najti, bi prav tako moral biti agregatni kazalnik, ki združuje družbene in okoljske dejavnike, vendar bo to zelo težko doseči. Zato EESO meni, da bi bilo treba določiti merila, ki v fazi oblikovanja politik omogočajo izbiro med različnimi parametri z različnih področij in dajejo prednost trajnostnemu razvoju globalne skupnosti.

4.9 EESO je prepričan, da je posamičen pristop mogoč samo pri razvoju posameznih instrumentov. Če želimo čim bolj zmanjšati nesoglasja v zvezi z nekaterimi instrumenti in parametri, morata njihovo vrednotenje in učinkovito izvajanje temeljiti na skupnem in celostnem pristopu. Če ta nesoglasja niso razrešena, utegnejo porušiti ravnotežje političnih in strateških odločitev.

4.10 Celoten proces sprememb v pripravi ne bo niti kratek niti enostaven. Zato bi bilo treba posebno pozornost nameniti analitični pripravi in proučitvi posameznih instrumentov ter se pri tem opreti na raziskave o njihovem medsebojnem učinkovanju in temeljito posvetovanje z zainteresiranimi stranmi.

4.11 V okviru tega procesa bo treba določiti prednostne naloge in roke za izvedbo naslednjih faz, ki pa so v sporočilu Komisije zelo ohlapno navedeni. Odbor Komisije tudi poziva, da jih pravočasno vključi med cilje in mehanizme za ocenje-

vanje nove strategije za Evropo do leta 2020, prav tako pa tudi v dolgoročno strategijo trajnostnega razvoja. EESO obžaluje, da v tej prvi fazi niso udeležene tudi druge zainteresirane strani, na primer ustrezni generalni direktorati Komisije, ki se ukvarjajo z ekonomskimi vprašanji. Ni namreč dovolj, da se s temi koreninimi spremembami ukvarjajo samo generalni direktorat za okolje, Evropska agencija za okolje in Eurostat.

4.12 Pri nadaljevanju dela in načrtovanju prihodnjih korakov bo treba izkoristiti vsa razpoložljiva dognanja in projekte, in sicer poročilo komisije za merjenje gospodarske storilnosti in družbenega napredka (Stiglitzovo poročilo; <http://stiglitz-sen-fitoussi.fr/en/index.htm>), študijo TEEB (The Economics of Ecosystems and Biodiversity, <http://www.teebweb.org/>), ki obravnava ekonomijo ekosistemov in biotske raznovrstnosti, ter delo Evropske agencije za okolje, Eurostata in drugih, ki sodelujejo pri tem kompleksnem evropskem in globalnem projektu. Pri tem mora biti odločilno merilo ohranitev neodvisnosti statističnih podatkov ter zahtev glede kakovosti, ki se nanje nanašajo, ter splošno sprejeta razlagalna moč instrumentov.

4.13 Generalna skupščina Združenih narodov je pred kratkim sklenila, da bo leta 2012 organizirala novo svetovno konferenco z namenom ocene napredka, ki je bil v dvajsetih letih, kolikor bo preteklo od svetovnega vrha v Riu leta 1992, dosežen na področju trajnostnega razvoja. Jasno je, da bodo načini za doseganje nizkoogljičnega zelenega svetovnega gospodarstva med njenimi ključnimi temami. Zato je zaželeno, da Evropa do leta 2011 oblikuje jasen okvir za ocenjevanje lastnega napredka, da bo lahko leta 2012 mednarodni skupnosti predstavila dobro opredeljene predloge.

5. Posebne ugotovitve

5.1 Posebne ugotovitve obravnavajo pet glavnih področij in njihovih podpodročij v skladu z vrstnim redom iz 3. poglavja.

5.2 Pred Komisijo je zelo zahtevna naloga priprave pilotne različice izčrpnega okoljskega indeksa. Komisija se je obvezala, da bo indeks predložila že v letu 2010. Kot kaže, bo indeks agregatni, kar pomeni, da bo pri njegovem vrednotenju treba upoštevati ravnotežje med vplivi različnih elementov okolja. Ogljikova in ekološka sled, ki že obstajata, se nanašata na specifične elemente okolja in porabo virov. Čeprav se pojavljajo tudi drugi koncepti, npr. vodni in gozdni odtis, mora biti novi indeks še bolj izčrpen. Oblikovanje tega indeksa bi moralo že od začetka potekati v posvetu z zainteresiranimi stranmi, prav tako pa bilo treba pomen posameznih dejavnikov zelo pazljivo uravnotežiti.

5.3 Ne glede na razpoložljivost študij izvedljivosti in drugih študij bo priprava kazalnikov kakovosti življenja in blaginje⁽²⁾ enako zahtevna, saj se ti kazalniki v veliki meri nanašajo na subjektivne zaznave in niso rezultat natančnih meritev. Vendar je treba omeniti, da tudi BDP ni v celoti objektivni.

⁽²⁾ UL C 100, 30.4.2009, str. 53.

5.4 Informacije za sprejemanje odločitev skoraj v realnem času so zelo pomembne za operativno upravljanje kakovosti okolja in popravljalne ukrepe v družbeni sferi. Še pomembneje pa je pri strateških vprašanjih in pripravi politik upoštevati dolgoročneše gibanje temeljnih parametrov. Zato bi bilo treba količine, ki bodo spremljane v realnem času, izbrati glede na to razliko, ki pri tem nastane, da bi se izognili nepotrebnemu oviranju procesa odločanja zaradi posameznih informacij. Pri tem bo še bolj pomembno, da bo odzivanje na spremembe premišljeno in pravočasno. Spremljanje v okviru sistema GMES bo predvsem del operativnega upravljanja. Če pa bo pokazalo tudi dolgoročnejša gibanja, bo seveda pripomoglo k lažjemu sprejemanju odločitev.

5.5 Pri oblikovanju politik Skupnosti, ki zahtevajo skupna prizadevanja, je pomembno, da so na voljo informacije o razlikah in razhajanjih na ravni držav članic in regij. Cilj je, da se največja razhajanja odpravijo s primerno zastavljenimi politikami, za katere so potrebni natančnejši podatki. Uspešnost politik je odvisna od njihovega vsesplošnega sprejetja, kar pa je v primeru, ko se pojavi občutek nepravične obravnave, praktično nemogoče doseči. Ta pristop bo tudi vplival na to, kako bo javnost v prihodnosti dojemala Skupnost.

5.6 Trajnostni razvoj je izjemno težko ovrednotiti. Ker je trajnostni razvoj dolgoročna, krovna strategija, nima in tudi ne more imeti oprijemljivih ciljev in rokov. Zaradi njegove narave morajo biti cilji, ki se določijo, dovolj splošni. To z drugimi besedami pomeni, da gre pri ocenjevanju trajnostnega

razvoja dejansko predvsem za ugotavljanje trendov na dveh glavnih področjih: 1) ocenjevanje nosilne zmogljivosti ekosistemov, vključno z rabo obnovljivih in neobnovljivih virov, in 2) ocenjevanje razvoja pri upravljanju človeških družb na splošno. Od razvoja teh dveh osnovnih dejavnikov bo odvisno, ali se bo svetovna skupnost, vključno z EU, razvijala na trajnosten ali netrajnosten način. V to smer gredo tudi predlogi v sporočilu Komisije (kazalnik trajnostnega razvoja in spremljanje mejnih vrednosti onesnaževal), kar EESO pozdravlja.

5.7 EESO pozdravlja tudi prizadevanja Komisije za razširitev nacionalnih računov na okoljska in družbena vprašanja. Če bo na podlagi teh računov mogoče pridobiti dovolj zanesljivih in dobro strukturiranih podatkov, bo to pomembno prispevalo k želeni racionalni internalizaciji zunanjih stroškov na področjih, kjer so ti podatki dejansko na voljo in kjer tržno ravnovesje zaradi tega ne bo porušeno. Ti računi že vsebujejo dragocene podatke, čeprav bi utegnilo biti nekaj težav s primerljivostjo med državami članicami. Zato je pomembno, da sodelujoče strani zasnujejo čim boljše sisteme podatkov in zbiranja v skladu s potrebo po vzpostavitvi fizičnih okoljskih računov. Komisija je na začetku leta 2010 sprejela zahtevno nalogo predložitve pravnega okvira za okoljske bilance. Družbeni kazalniki v nacionalnih računih se še ne uporabljajo v polni meri. Pričakujemo lahko, da se bo potreba po uporabi teh kazalnikov povečala, ko bo natančneje opredeljen celovit in povezan pristop k merjenju in vrednotenju napredka v spreminjajočem se svetu.

V Bruslju, 29. aprila 2010

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Mario SEPI